

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kü-
lendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KOZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábol petit sor
10 kr., többszöri hirtet-
ésnél olcsóbb. Nyitlter
sora 25 kr. Bélyegűj min-
den hirdetésnél 50 kr.
A hirdetesek Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az állítólagos bácsmegeei visszaélésekről.



„Pesti Napló” f. évi február 21-én megjelent 51-ik számában, egy Zentáról keltezett névtelenül közzölt levélben, Bácsmegeye közállapotairól és főispánjának eljárásáról oly dolgok állítanak, minden bizonyítás nélkül, melyeket az igazság érdekében szó nélkül hagyni nem lehet.

A névtelen levelező a feletti örömeben, hogy Zentán a függetlenségi párt győzött a gr. Ráday Gedeon elhunytá folytán megejtett képviselő választáson, e tényből kiindulva azt jósolja, hogy a volt koronai terület, másik két képviselői kerülete is, a kormánypárttól el fog pártolni; nekem a jóslás nem kenyerem, s az egész dolgot szó nélkül hagyhattam volna, ha jóslatát nem ügyekeznek támogatni olyféle, a valódi tényálladékkal homlok egyenest ellenkező insinuációkkal és vádakkal, a melyek által ugy bácsmegeye reputációját, mint a főispánnak érdemeit, de főképp az igazságot súlyosan kompromittálja.

A megyétől és annak főispánjától minden tekintetben független állásom és a tényálladéknak közvetlen tapasztaláson és tudomáson alapuló pártatlan véleményem, melyet nem a névtelenség kényelmes köpenyében burkolva terjesztek elő és melynek minden állítását beigazolni kész vagyok, csak fog a nyilvánosság előtt nyilatkozatomnak annyi súlyt kölcsönözni, mint egy választási izgalom utóhatása alatt irt, indokolatlan és ferdtítő névtelen közleménynek.

A zentai névtelen levelező azt írja: „egy idő óta a volt koronai kerület községeinek ügyeit a megyei központból abszolutisztikus módon uralkodó főispáni önkény kerítette hatalmába. S most sok a visszaélés, a zsarolás, a szolgabírói basáskodás tényei merülnek fel; az árvák dolgai s a katona állítás a legkeserűbb panaszokra szolgáltatnak okot. Csak pár év előtt történt, hogy Bácsmegeyében az ujoncozás körül olyan visszaélések követték el, hogy megye szerzte elrendelték az újbóli ujoncozást.” Ha e bizonyítás nélküli vádakát olvassa a közönség Bácsmegeye állapotairól, nagyon szomorú fogalma lesz; hisz ez rosszabb volna az egyiptomi állapotoknál. De szerencsére mindebből egy szó sem igaz — és közállapotaink minden tekintetben nem csak megnyugtatók, hanem sok tekintetben épen örvendetesek. Nincs itt sem „abszolutisztikus módon uralkodó főispáni önkény,” sem zsarolás, sem visszaélés, sem basáskodás. A névtelen író bizonyítékok nélkül állított, s én a ki nyílt sisakkal harcolok és minden állításomért helyt állok, feleslegesnek tartom a bizonyítási eljárást; a névtelen levelező tények felsorolása nélkül tehát ingyen állított s így én legalább is ép oly módon jogosulva vagyok eljárni. Quod gratis assertur, gratis negatur! Egy tényt hoz fel a katona állításokra vonatkozólag. Utánna jártam a dolognak. A cáfolatot megadja a megyei közgyűlési jegyzőkönyv, melyet a megyei levéltárban áttanulmányoztam, illetőleg a megye felejtethetlen akkori alispánja. Hadd szóljanak ezek: 1878-ik évi március hó 1-én megtartott közgyűlés 14. szám. Felvétellett Lovászy Mihály alispán urnak következő jelentése. Tekintetes megyei közgyűlés! Mint tudni méltóztatik a megye közönsége mult évi október hó 2-án tartott közgyűléséből 407 sz. a. a honvédelmi m. kir. minister ur amaz intézkedése ellen, mely szerint a megye összes sorozó járásaira egy rendkívüli felülvizsgáló bizottságot küldött ki, — egy indokolt felterjesztést intézett s annak visszavonását kérelmezte. Ennek dacára azonban a honv. magy. kir. minister ur mult évi okt. hó 5-én 11206. sz. a. kelt rendeletével ezen intézkedésének foganatosítását újólag elrendelvén. — törvényes kötel-

memhez képest ezen min. rendelet foganatosításához szükséges előintézkedéseket a legnagyobb gyorsasággal megtettem. Ezen rendkívüli felülvizsgáló bizottság mult évi okt. hó 27-től egész nov hó 23-ig bezárólag Zombor, Szabadka és Ujvidék szab. kir. városokban, mint működésére előre kijelölt helyeken a felülvizsgálatokat eszközölven, annak eredményét van szerencsém a következőkben előterjeszteni. Az összes sorozó járásokban felülvizsgálatra kijelölt 3705 hadkötelesből hadiszolgálatra alkalmasnak s ennélfogva besorozandónak találtatott 101 egyén. Ezen 101 egyén közül 98 egyénnel a sorozó bizottság eljárása igazoltnak jelentetett ki és csak is három egyénnel nem igazolattott.

A megye közönsége ezekből láthatja, hogy a felülvizsgáló bizottság működésének eredménye által a f. évi okt. hó 2-án 407. sz. a. kelt felterjesztésben felhozottak a legfényesebben igazolattak és hogy ez által a megye illető tisztviselőinek reputációja helyre van állítva.

És különben is csak a pártos rosszakarat hozhatta ez alaptalan váddal főispánunk nevét kapcsolatba, mert hisz ő akkor nem volt a megye kormányán, nem volt főispán, hanem csak a megye főjegyzője. De mit gondol az igazsággal egy pártszenvedély által elragadott névtelen levelező: mult és jelen, kezelem és való, mindent összezavar; csakhogy kisüsse azt, a mit épen — kisütni akar.

A mi a megyei árvaügyeket illeti, az iránt is teljesen meg lehet nyugodva, nincs itt annyi baj, mint a mennyit a névtelen levelező a hazai közönséggel elhíthetni akar. Bácsmegeyében az árvaügy nem Csáki szalmája; hanem egy oly Kohinor, a mely a megye kormányán álló férfiak szemefénye! Felhossa a névtelen levelező Sterbeczky István magánygám ügyét, ki mint a Vojnics Livius árváinak gyámja, a kezelésére bizott vagyont hűtlenül kezelte és felét el is sikkasztotta. Az eset bizonyára sajnos, de ennek megtörténtét a megye irányadó férfainak betudni — legalább is rosszakarat. Utánna jártam ezen dolognak is a megyei levéltárban, s úgy találtam, hogy a névtelen levelező itt is lesipuskás. A zentai árvaszék 1881-ben 1336. sz. a. kelt határozata, a megyei közigazgatási bizottság 1882-ben 1916. sz. a. kelt intézkedése és végre ha ezeknek sem ad hitelt, a szabadkai törvényszék fenytő osztályának 1882-ik évi 839. sz. a. kelt ítélete eléggé kitünteti, hogy a megye e sajnos ügyben minden töle telhető elkövetett s őt méltányosan semminemű mulasztás vádja nem terhelheti. A bécsi arzenálból is loptak — ágyút, pedig azt ugyancsak sok katona őrizi; hogy nem eshetnék meg egy hatszáz-ezer lakossal bíró megyében, egyszer egy-egy baj, ha az illető gyámhatóságok Argus szemmel örködnek is.

A közlegelő felosztási ügyek vezetésével megbízott ügyvédek és honoráriumaiak illetőleg megjegyzem, hogy az ügyvédek, mint mindenütt, ugy a Tisza mentében is, az érdekelt községek maguk választják s a honoráriumokat is maguk szavazzák meg; hogy nemcsak a kormánypárti ügyvédek, vagy mint a névtelen levelező mondja, a főispán kegyencei, jönnék a húsos fazekakhoz, bizonyítja az, hogy Zentán az egyik ügyvéd, épen a mostan ott választott függetlenségi képviselő volt, a kiről pedig, a ki a bácsmegeei viszonyokat ismeri, ugyancsak senki sem fogja állítani, hogy a főispán kegyence volna!

A mi a moholyi hasonló ügyet illeti, ott épen ellekezőjét mondja annak, a mi történt. Volt a ki a község által megejtett ügyvéd választást meg akarta semmisíteni egy olyan ügyvéd érdekében, a ki, mint a névtelen levelező mondja, főispáni kegyenc — és mi történt a főispán elnöklete alatt tartott közgyűlésen? A község választása, az állítólagos kegyenc hátrányára, helybenhagyatott.

De elég ebből ennyi! A felhozottakból látszik, hogy a pártszenvedély rossz tanácsadó; nem kimél embert, nem anyamegyét, nem hazát! Bács-

mege közállapotai nemcsak megnyugtatók, hanem sok tekintetben örvendetesek is. A mi a főispánt illeti, hozzá, mint a zentai névtelen levelező bizonyítja, a rágalom is csak névtelenségbe burkolva közeledhetik. Neki kegyencei nincsenek, mert hisz az ő kormányzati ideje alatt egy rokona sem lett hivatalra választva, kinevezve vagy előléptetve, sőt egyik rokona csekélyebb tisztségre lett helyezve, a másik meg jogosan remélt előléptetésétől elütve!

A zentai viszonyok tagadhatatlanul ziláltak — de ki annak oka? Tegye a levelező kezét szívére s az alighanem őt és pártját fogja a beállott állapotokért vádolni. Hogy a „Zentai Ellenőr” szerkesztőjét megbotozták, ahhoz a megyei politikának semmi köze: egy férj vett rajta Voltaire esetére emlékeztető boszut, mert nejt gyalázta. Különbön kérem a névtelent, ha Bácsmegeyét vagy annak irányadó férfait becsülni akarja — mossa szennyesét itthon: fájdalom vannak már nálunk is a megyei hírlapok közt olyan zsurnálok, azok örülnek a botrányoknak, mert hiszen azokból élösködnek, s ne éljen vissza a nagytekintélyű országos sajtóval.

Zombor, 1884 február hó 25-én.

Dr. Margalits Ede.

Alispáni jelentés.

(A febr. 21-iki közgyűlésen.)

Méltóságos főispán ur!
Tekintetes megyei bizottság!

Azon parentatio után, melyet öméltóság a főispán ur ép most ifjabb gróf Ráday Gedeon a boldog emlékeztető honvédelmi miniszternek szentelt, s melyet ezen tekintetes közgyűlés minden egyes tagja átértett, nekem nem marad egyéb hátra, minthogy bejelentsem a tekintetes közgyűlésnek, hogy én a nagy vesztésgé beálltakor azonnal a megye egyetemének képviselőtől folyó kötelességemhez képest, nemcsak azért, mert megvoltam róla győződve, hogy e megye közönsége e felfogásban osztozik, de mert azt a törvényhatóságok nagy része, sőt politikai pártállásra való tekintet nélkül, a sajtó is teljes egyetértéssel kifejezésre juttatta, s mert bennünket, kik önméltóságában a zentai képviselőt és egyik legerősebb védőnként vesztettük, annak özvegyéhez nagyméltóságú Pergen Filippina grófnőhöz még mult évi december 28-án részvétiratot intéztem, melyet az özvegy, a lapok útján már annak idejében köztudomásra jutott és a tekintetes közgyűlésnek itt eredetben rendelkezésére boosajtott válaszbán benső hálával megköszönt; minek folytán és mert az elmondottak szerint a tekintetes megyei bizottság kívánatának és kegyeltes óhajának annak idejében kellő formában megfelelttem, most még bátor vagyok indítványozni: hogy néhai ifjabb gróf Ráday Gedeon honvédelmi miniszter és Zenta város volt képviselőjének e megye felejtethetlen jóakarójának, fájdalom! nagyon korai elhunytá feletti fájdalomnak, ezen ülés jegyzőkönyveiben is, őszinte kifejezést adjunk.

Ezen szomorú kötelesség teljesítése után és mielőtt az 1883. évi október 5-én tartott közgyűlésen tehetett utolsó jelentésem rendes útjára térnék, egy igen örvendetes és az összes megyei közönség által nagy lelkesedéssel fogadott tényre kell áttérnem.

E tény: ő cs. és apostoli kir. Felségének azon kegye, mellyel 1883. évi december hó 23-án kelt legfelsőbb elhatározásával ő méltóságát, sz retett főispánunkat Sándor Béla urat, a Lipót rind lovagkeresztjével kitüntetni kegyeskedett.

Igaz, mélyen tisztelt közgyűlés, hogy e tényről már mindnyájunknak több mint 6 hét óta tudomásunk van, és én nem is késtem a megyei tisztikar élén szerencse kívánatainkat annak idején azonnal kifejezésre juttatni, de igaz az is, hogy bár, ugy vélem joggal szólhattam volna akkor is a megye közönségének képviselőtében, mely a táviratok és küldött-ségek özönével egy szakadatlan láncolatban sietett felfogásomat igazolni, én mindazáltal ildomtalannak találtam ez esetben e joggal akkor élni, hanem azon tudatban, hogy a megye közönsége a jó kívánatoknak szinte részese kíván lenni, azt szándékosan a mai napra halasztottam, a midőn az I-ső évnegyedes közgyűlés folyamán a megyei közönség jelenlétében annál inkább jogosultnak és kötelesnek is érzem magamat ezen örvendetes tényről ünnepelesen megemlékezni, mert meg vagyok győződve, hogy a megye közönsége szivesen ragadja meg az alkalmat arra, hogy első közgyűlése alkalmával, a midőn ő méltósága először hordja, az ép ezen megye ügyeinek évek hosszú során át kiváló gondnal történt vitele körül szerezett érdemeinek elismerésül nyert kitüntetését, a tekintetes bizottság köréből netán nyilvánulni akaró hasonló felszólalás alterálása nélkül, — ex sede —

az összes megyei közönség nevében legbensőbb szerencsekivánatomat nyilvánítom, és hogy ennek kapcsán annak tudatában, hogy ép azért, mert ömeltősága, főként ezen megye különböző hivatali fokozatain át szerzett érdemei elismerésül nyerte ezen magas állásának megfelelő hosszú munkássága kiérdemelt kitüntetését, a megye közönsége, mely ömeltőságának a megye javára és felvirágoztatására irányított törekvéseit mindenkor a legkészségesebb támogatásban részesítette, ezen kitüntetés egyúttal saját önértéke emelésére és a megye tekintélyének növelésére szolgálóul is tekintendő; — midőn tehát ömeltőságának ezen kitüntetés alkalmából újból a legbensőbb szerencsekivánatokot tolmácsolnám, egyúttal kívánom, hogy a Mindenhátó ömeltőságát a haza és szeretett anyamegyénk boldogítására még igen soká éltesse!

S most tiszti jelentésem rendes tárgyaira áttérve, van szerencsém jelenteni, hogy I. a megyei központi tisztikar, ugy a tisztújítást előzőtt, mind az azt követett időben pontosan teljesíté kötelességét, hogy a járási tisztviselők is elannyira derekasan állottak meg helyeiket, hogy a tisztújításból folyó természetes akadályok, ugy a január elsejével beállott új járási beosztás keresztülvitele is, a rendes közigazgatás vértelenségét alig pár napon zsbabasztotta meg, s most már hetek óta ugy a központban, mint a járási hivataloknál is a rendes ügykezelés nyugott pontossággal halad odább.

II. A megyei házi pénztárt az ott kezelt alapokkal, valamint az árvapénztárt is havonként kötelességgel képest személyesen megvizsgáltam és mindkét pénztárt a csatolt kimutatások szerint minden alkalmossal a legnagyobb rendben találtam. Mondanom sem kell, hogy a megyei házipénztárnál a január 1-ével életbe lépett kezelési szabályzat alkalmazásában van, és hogy az azáltal igen lényegesen szaporodott teendőket, az e pénztárnál alkalmazott két tisztviselő és egy írnök a legnagyobb odaadással leküzdeni igyekeznek; hogy azonban ép ezen komplikált rendszer követelményeinek folytonos pontos foglalkoztatása nem teendő szükségessé az ottani munkaerő szaporítását, azt a jelzett tisztviselők további odaadó működésének szemmel tartása mellett, néhány havi gyakorlat fogja kimutatni.

III. A közmunka alap hátraléka az október hó 5-ki közgyűlésen 235,931 frt 01 krt tett ki; erre mai napig befolyt 158,852 frt 15 kr. leiratott 4133 frt 64 kr.

hátralékban van még a mai napon 72,875 frt 21 kr. IV. A székház építési alap hátraléka az okt. 5-ki közgyűlésen 9392 frt 88 krt tett ki; erre befolyt a mai napig 4122 frt 59 kr. leiratott 342 frt 52 kr.

az összes hátralék még 4927 frt 77 kr. Mindkét alap hátralékainak erélyes behajtása iránt a szükséges intézkedések megtétek. V. Az 1882-ik évi közigazgatási számadások közül mult évi október 5-én hátralékban volt 65 drb, megvizsgálatlan községszámadás időközben beérkezett 3 drb, czekekkel az összes hátralék 68 drb-ra emelkedett.

Ezekből feldolgoztatott és a mai közgyűlésen véglegézt nyer 21 drb, észrevételekkel kiküldetett 31 drb, összesen 52 drb, vizsgálat alatt áll 16 drb.

Az 1882-ik évi közpénztári számadások közül künn van még kettő, t. i. egy Báhmonostoron, egy Plávnán.

VI. A zombor-kernyai műútvonalnak mult évi szeptember 15-én átvett 10257 meternyi, a Zombor városi sorompótól, a zombor-kernyai határon levő városi hidjáig terjedő részén túlterjedőleg Kernyaja községen a kistsztapári út betorkolásáig újból 4625²/₁₀ méter készült el, és lön 1883 évi december 22-én sikeres felülvizsgálat után a forgalomnak átadva, — ezenkívül elkészült a zombor-verbázi útszakaszon, az ó-szivaci községhezától a ferenc-csatornai lejáróig terjedő rész 55 méter széles homokágyba helyezett hasított kőút, valamint az ó-szivaci-cservenkai egész 4 méter szélességű tört kavicsút és a Kula-Verbász közötti útnak 1882. év végével kiépítetlenül maradt része is; — ezen utóbbi három rendbeli szakaszon 1876-6 folyó méter homok ágyas és 8483³/₁₀ folyó méter hosszútört kavics út; ugy, hogy a zombor-verbázi útszakaszon, a mult évben tényleg kiépült, homokágyba fektetett hasított kőút, és pedig:

a) a zombor-új-szivaci útrészen 92424 ⁹/₁₀ mtr, b) az ó-szivaci-cservenkai 738 mtr, c) a kula-verbázi 1138 ⁶/₁₀ mtr, vagyis egészen 94301 ⁵/₁₀ fmtr.

Kavics útrészlet pedig: a) a zombor-szivaci útrészen 8338 ⁸³/₁₀₀ mtr, b) az ó-szivaci-cservenkai útszakaszon 5994 ⁵/₁₀ mtr, c) a kula-verbázi útrészen 2488 ⁸/₁₀ mtr, vagyis összesen 16822 ¹³/₁₀₀ mtr.

vagyis a zombor-új-verbázi útszakaszon egészen 21123 ⁶²/₁₀₀ folyóméter; ugy hogy most már csak a kistsztapári út beszakadásától az ó-szivaci községhezátig terjedő útrészlet várja beépítését; — s ezenkívül a Zombor városi sorompótól az új-verbázi indóházig, illetve a ferenc-csatornai rakpartig a mint teljesen forgalomban van. Kiépült ezen kívül a mult évben engedélyezett kisebb útrészletekből: a zombor-apatini törkavics út végétől, a községen átvonuló 1180 méter hosszú részlet is; — továbbá a telecskai magaslatól Cservenkán át a csatornáig terjedő 1221 méter hosszú útszakasz és a kulai serháztól a Ferenc-csatornán átvezető első kishidutcaba szakadó első keresztutcaig terjedő 615⁴/₁₀ hozzájáró útrészlet; mi által a mult évi egész műút szaporulat 24140⁹/₁₀₀, vagyis az apatini átrakott kövezés leszámításával 22960³/₁₀₀ folyó méterre emelkedik.

A folyó évben pedig ki fog építtetni: 1) A kernya-ószivaci útszakasznak fent jelzett, mintegy 7 kilométernyi részlete. 2) Az újverbász-szenttamási útszakaszból mintegy 5 kilométer.

3) Be fog fejeztetni az apatini gőzhajózási útszakasz az összekötő átrakandó vouallal.

4) A Zombor-Bezsdán csárdai műútból a bezsdáni hajóállomásig terjedő kiágazás.

5) A topolyai vasuti feljáró, melynek földmunkája a mult évben elkészült.

6) Az ó-becsei gőzhajóállomáshoz vezető útszakasz. — Mindezen munkáknak a folyó évben leendő kiépítése immár biztosítva van.

7) Az újvidék-palánkai útvonal felvételei, a közgyűlést követleg fognak megkezdetni, és ezen útvonal kiépítése iránt az útalap állapotához képest, a felvételek befejezte után fognak, a már nyert felhatalmazás alapján — a további intézkedések megtéte, és végül

8-szor a megye palotájától a városi kövezetig terjedő útrészlet, megfelelő kiterővel, melyek alapja az eszközölt feltöltéssel már a tél folyamán kellőleg eszközöltetett; — különben az ezen szakba vágó, már ezáltal javasolni célozott munkálatokat a mai ülésen elterjesztendő előirányzat behatóbban fogja előtűntetni; a miért is azt a tekintetes közgyűlésnek előzetesen is különös figyelmébe ajánlom.

A titel-újvidéki első rendű megyei útvonalba eső vilovai töltésűt, az október 5-iki gyűlés óta szintén elkészült és sikeresen felülvizsgáltatván, a forgalomnak átadottot, sőt miután ezen töltésűt ugy a Duna, mint a Tisza vízének áradása esetében nagymérvű megtámadtatásnak van kitéve, a megyei gazdasági választmány hozzájárulása folytán, mindkét oldali részének beszakadás elleni alkalmazása céljából, vessző fonásokat is alkalmaztatam, melyek ép a közgyűlést előzőleg lettek felülvizsgálva.

Mindezek mellett természetesen az egyes községekben megyei subventióval engedélyezett útépitkezések is foglalkoztatni és a földutakon kívül a többi égető bajok orvoslása is az útalap erejéhez képest kellő figyelemben fog részesített.

VII. A belviz szabályozások közül: a Bega vízér munkálatai a kedvező téli időjárás mellett már Petrováciig haladtak.

A verbász-kereszturi árok kedvező eredménnyel biztosított tisztítási és tágitási munkálatai pedig az utolsó jelentés szerint a 20-ik kilométerig haladtak előre.

A Torzsa, Kucura, Újverbász, kis és ó-kéri érdekeltség építési engedélyt, miután a budapest-zimonyi vasutal összefüggött tárgyalás kedvező eredménnyel már végső stadiumáig eljutott, a legrövidebb idő alatt hiszem megadhatni.

Letárgyaltam a helyszínén időközben: a kulpin, ó- és új-soóvéi és desztop-szent-iváni szabályozási részletet és az önállósított új-soóvéi kisebb vízművet.

A kultur mérnökség által legutóbb elkészített és beküldött szabályozási tervek közül kitétel alatt állanak:

a) a zentai nagyréti; b) a járek-temerini; c) a német-palánkai szabályozási tervek; — a közgyűlést előzőleg vettem és néhány nap alatt kitétel alá kerül az: Ó-Futtak, Piros, Kiszács, Újvidék és Szőregh pusztai szabályozási terv, melynek megoldása annál inkább szükséges, mert ezen, szinte a Jegricska barába szakadó belviz részlet, Újvidék városával ismételtelen kellemetlen összeütközésekre vezetett s most is ép egy abból folyó sérelem orvoslását várom Újvidék szab. kir. városától.

VIII. A személy- és vagyon-biztonság állapotát, a II-ik (szegedi) csendőr parancsnokságtól vett hiteles kimutatás szerint mult évi október 1-től f. évi február 10-ig vagyis 4 hó és 10 napra terjedőleg következőkben tünteti elő.

Ezen időszak alatt elkövetett:

Gyilkosság	2 kiderített	2 vizsgálat alatt	—
Rablógyilkosság	1	1	—
Rablás	5	4	—
Betörés lopás	41	16	—
Lopás és tolvajlás	94	55	—
Ember ölés	4	3	—
Gyujtogatás	1	1	—

Tüzetes ismeretlen okból 24 fordult elő. Az egészben 182 emberben rendszeresített csendőr állományból tényleg van 36 altiszt és 126 csendőr s így van egészben 162 ember, miután az október 5-iki közgyűlés alkalmával csak 121 volt, az e tekintetbeni állapotunk javult 41 emberrel, de ismételt kérelmünk ellenére még mindig hiányzik 20 ember.

IX. A közegészségi állapot a mult év negyedik negyedében nem volt oly kedvező, mint a harmadik évnegyedben, mert a nagyobb és járványos betegségek közül különösen: a vörheny, roncsló toroklob és kanyaró több helyen fellétek.

Azokban megbetegült, meggyógyult, meghalt és gyógykezelés alatt maradt egyének számát, következő adatok tüntetik elő:

A község neve	Vörhenyben:			
	megbetegült	meggyógyult	meghalt	gyógykezelés alatt maradt
Bresztovácon	23	15	8	—
Garán	10	9	1	—
N.-Palánkán	73	45	17	11
Ó-Kéren	218	198	14	6
Ó-Futtakon	5	3	1	1
Összesen	329	270	41	18

Roncsló toroklobban:				
Cservenkán	31	24	6	1
Bukinban	52	49	2	1
Ó-Kéren	9	3	6	—
Obrovácon	62	35	25	2
Összesen	154	111	39	4

Kanyaróban:				
Zentán	55	37	7	11

Ezenkívül a vörheny még Adán és Felső-Szent-Ivánon lépett fel lényegesebben.

A jelzett betegségek miatt az iskolák bezáratása Adán, Felső-Szent-Ivánon és Zenta városában vált szükségessé.

Az említett betegségek elfojtása tekintetéből előírt óv- és gyógyintézkedések, minden egygyes felmerült esetben lelkiismeretes pontossággal foglalkoztatottak és esetről esetre a Nagyméltóság m. kir. belügyminiszteriumnak, a hol pedig az iskolák bezáratása

vált szükségessé, a vallás- és közoktatási miniszteriumnak is bejelentett és egyben a kir. tanfelügyelőség is értesített.

A védhímlő oltás az egész megye területén kielégítő sikerrel fejeztetett be.

A gyógyszerárak megvizsgálása eszközöltetvén, azok rendben találtak.

Az utolsó évnegyedben született 6332 egyén, elhalt 4303; a születettek száma tehát 2029-el mulja felül az elhaltakat.

Orvosrendőri boncolat 12 esetben eszközöltetett és pedig: vízbefulás miatt 2, agyonlövés miatt 1, öngyilkosság miatt 2, megégés folytán 2, véletlen szerencsétlenség miatt 5 esetben.

X. A hasznos háziállatok egészségi állapota október 5-től a mai napig különösen a lovaknál igen kedvezőtlen volt, mert a megye egész területén foglalkoztatott általános vizsgálat alkalmával csak a Zenta városi és apatini járás találtatott takonykórtól mentesnek, a többi járásokban takonykór miatt leszúrattott 74 ló, szórványos jelentkezés folytán 23 ló s így egészben 97 darab, lépfenében elhullott 4 ló és 10 dro szarvasmarha, vesztettségben 1 szarvasmarha és hímilőben 189 juh.

XI. Végül kötelességszerűleg felemlitem, hogy a kataszteri munkálatok befejezéséhez közeledvén, az 1875. VII. t. c.-ből folyó kitétel a községeknél részben bekövetkező, részben pedig a legközelebbi jövőben fog bekövetkezni, a miért is az érdekeltek figyelmét bátor vagyok felhívni arra, hogy a 60 napi kitétel ideje alatt a birtokosokat tekintsek be, s megfelelő reklamációknak beadására nemcsak a kataszteri munkálat jósága, de saját jól felfogott érdekükben is idejében gondoskodjanak. A kiküldött járási bizottságnak tagjait pedig e helyről is felkérem, hogy a majdan benyújtandó reclamációk eltárgyalására kitűzendő ülésekben a nagyközönség érdekében pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Midőn ezekben jelentésemet befejezném, kérem legelőbb felemlített indítványom alapján, az ifjabb gróf Ráday Gedeon volt honvédelmi miniszter s Zenta város képviselőjének elhunytá alkalmából őszinte részvétüknek jegyzőkönyvben való kifejezését elrendelni, — a többiben pedig ezen jelentésemet kegyesen tudomásul venni.

Kelt Zomborban 1884 évi február hó 21-én.

Schmausz Endre
alispán.

Hirek.

A magy. kir. miniszterelnök a Ferenc-csatorna-részvénytársulatnak, Magyarország külön címerének használhatását megengedte.

Főispán ur ő méltósága, törvényadta jogánál fogva, a mult közgyűlésen kinevezte még tiszteletbeli főügyésszé Szárics Bertalan szabadkai; ügyésszé Károlyi József ó-becsei ügyvédek; aljegyzővé Leibach Keresztélyt; járásorvossá dr. Kőszeghy Ferenc mélykúti orvost.

A zombori színház részvénytársaságának tagjai f. évi március hó 1-én délután 3 órakor Zomborban a színház épületéhez tartozó új étkező teremben tartandó előértekezletre tiszt-lettel meghivatnak. Tárgya: A zombori színház részvénytársulata vagyonának Zombor szab. kir. város tulajdonába leendő átadás. Zombor, 1884. évi február hó 27-én. dr. Sztójkovits Péter, alelnök.

A belügyminiszter az ország összes törvényhatóságaihoz a következő körrendeletet intézte: Az ország különböző részeiből azon értesített vettem, hogy a fajok és felekezetek közötti gyűlölség terjesztésére és ez uton az azok békés együttélésének megzavarására vonatkozó igazgatások újabb időben ismét megkezdődtek és részint lelkiismeretlen öntudatossággal, részint bünyös meggondolatlansággal folytatattak. Ezen körülmény kötelességemé teszi, hogy vonatkozva 1882-ik évi október hó 2-ról 3397. eln. szám alatt, valamint 1883-ik évi augusztus 28-ról 3484. szám alatt kiadott körrendeleteimre is, ezenel felhívjam a törvényhatóságot arra, hogy a bármelyik hitfelekezet, vagy bármelyik a hazában levő faj irányában felmerülő igazgatásokat a legéberebb figyelemmel kísérsje, azokat csirájukban elfojtsa, magukat az igazgatókat pedig — minden személyválogatás kizárásával — a törvény egész szigorával sújtsa, — illetőleg e célból az illetékes hatóság intézkedését minden egyes esetben haladéktalanul felhívja. A megyei (városi) községi tisztviselők és közegek azonnal utasítandók, hogy ezen igazgatások irányában a legnagyobb figyelemmel és erélyvel járjanak el és mindazt, mit e tekintetben tapasztalnak, vagy saját hatáskörükben tesznek, a törvényhatóságnak azonnal bejelentsek. A törvényhatóságtól pedig elvárom, hogy jelen körrendeletem folytán tett intézkedéseiről mielőbb — a tapasztalatról és az azok folytán tett rendelkezéseiről, esetről esetre hozzám tüzetes jelentést tegyen. Budapest, 1884. évi február hó 24-én. Tisza s. k.

A határorvidéki vasutak továbbépítése még az idén várható, minthogy az azok építésére szükséges pénzalap a mult évben eszközölt nagyobb erdőeladások által annyira megerősödött, hogy a még hiányzó összegek beszerzése nem fog lényeges nehézségeket okozni. Ezen alpból építendő első sorban a bród-széki, vagyis helyesebben a sziszek doberlini vonalon fekvő sunjai állomásból kiágazó sunja-bródi vonal. Ezen vonal pedig természetes folytatását képezi az alföldi vasutnak és a hozzá csatlakozó többi vonalaknak Fiume felé, mely vonal építése tehát elvégre valóítani fogja azon eszmét, melynek az alföldi vasut létezését köszöni, és melyre való tekintettel már az „alföld-fiumei“ vasut elnevezés alatt engedélyeztetett. Nem kevésbbé fontos szerepet fog a sunja-bródi vasut az adriai kikötők és Bosznia közötti forgalomban is játszani, míg a szintén a határorvidéki erdőalpból építendő mitrovicai-vinkovcei vonal kiépítése után Szerbiát és Magyarország legdélibb részét fogja a tengerrel legrövidebb uton összekötni. — A bród-sunjai és mitrovica-vinkovcei vonal azonkívül igen termékeny vidékeket szelvény át és az óriási határorvidéki erdők terményeinek is szolgálván szállítási eszközül, mindezeknél fogva nemcsak forgalmi politikai szempontból

fontos és a fiemei utirány számára értékesíthető, de elég jövedelmező vasutvonalnak is ígérkezik. A bród-sunjai vonal forgalmát továbbá a szintén tervezett Szent-Lőrinc vrpolyei és barcsi vasutakat is fogják növelni, melyek azonban inkább helyi jellegűek, habár az előbbinek a budapest-boszniai forgalomban is fontos szerep fog jutni, a mennyiben ezen forgalom Dálja Szabadkán, tehát a közbeeső Erdőd mellett gőz-komp, illetőleg állandó hid hiánya miatt a téli időben több hétig megszakított hosszabb vonalon át közvetítették.

Bácskai buza 1000 mm. 74 k. 9 frt 75 krajcár. 1900 mm. 73 1/2 k. 9 forint 72 1/2 krajcár.

A m. kir. belügyminiszter, f. évi 10693. sz. alatt a következő körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz. A külföldön, különösen Romániában tartózkodó magyarországi hadköteles szökevényeknek hazájukba való visszatérhetése tárgyában, mult évi február hó 18-án 9295. sz. alatt kiadott körrendeletet megváltoztatva, a törvényhatóságokat, hogy az abban meghatározott legfelső kegyelmi tények mult év végéig terjedjék hatálya. Ő császári és Apostoli királyi Felségének f. évi február hó 11-én kelt legfelső elhatározásával, még hat hónapra, illetőleg f. évi június hó végéig terjesztetett ki. Felhívom a törvényhatóságokat, hogy ezen újabb határidőnek hatósága területén leendő közhírré tétele iránt mielőbb intézkedjenek. Kelt Budapesten, 1884 évi febr. 17. Tisza, s. k.

Uj-Sóóve községben a postamesteri állás betöltendő. Birman Jakab szabadkai lakos ellen a csőd megnyitottat.

A zombori izr. nőegylet által f. hó 20-án a „Vadászkürt” nagytermében rendezett jótékony célú táncfőzékén az összes bevétel 417 frt 50 kr., melyből levonva a 148 frt 50 kr. kiadást, marad tiszta jövedelem 269 frt. Az említett bevételi összegből 300 frt befolyt az eladott jegyekért, míg a többi 117 frt 50 kr. fölüfizetékéül folyt be és pedig: Bárány Zsigmond 2 frt, Blüh Benő 1 frt, Buday József 2 frt, Esztergany Borbála 2 frt, Engl Mór 50 kr., Freund N. 2 frt, Freund Ferenc (Kula) 3 frt, Freund I. 1 frt, Fejér Gyula 2 frt, dr. Grünér Samu 4 frt, Goldstein Bernát (Bécs) 5 frt, Grünvald Ignác 1 frt, Hetteszheim Henrik 1 frt, Hoffmann Frigyes 1 frt, Hruby Mihály 1 frt, Kockár Zsigmond 3 frt, Kráhl Adolf (O-Kanizsa) 3 frt, Löbl Emma (Cservenka) 5 frt, Löbl Samu (Cservenka) 4 frt, Löwy Vilmos 1 frt, Löbl Julia (Szivac) 2 frt, Löbl Irén (Szivac) 1 frt, Löbl Vilmos (Szivac) 1 frt, Mihályovics György 2 frt, Mihelics Péter 2 font gyertya 1 frt értékben, dr. Neugabauer (Zenta) 1 frt, dr. Pataki Mihály 1 frt, dr. Roheim Lipót 1 frt, Roheim Nánán 1 frt, Roheim Sándor 1 frt, Sándor Béla főispán ömltsge 4 frt, Schmausz Endre 2 frt, Schön Adolfiné 5 frt, Szilágyi Mór 2 frt, Stern (Bécs) 3 frt, Szemző Gyula 1 frt, Szakáll Adorján 2 frt, Stein Márk (Bécs) 4 frt, dr. Spitzer Mór 12 frt, dr. Schosberger Jakab (Almás) 1 frt, Singer (Insbruck) 1 frt, N. N. (Bécs) 2 frt, dr. Sági Samu 1 frt, Staudacher József 1 frt, Sonnenfeld (Budapest) 1 frt, dr. Vojnits István 1 frt, Vojnits Imre 1 frt, Vujevich Ilonka és Mariska 2 frt, Wolf Hubert (Budapest) 7 frt, Wolf Mór (Budapest) 4 frt, Weidinger Zs és S. 2 frt. Tehát a két font gyertyát számítva 1 frtért, lesz összesen 117 frt 50 kr., azonkívül Muzsik és Parties nyomdácég a nőegylet részére teljesített 2 frtnyi munkadíjt felülfizetékéül felajánlották, miért is fogadják a jövő év adakozók a nőegylet részéről a leghálásabb köszönetet.

Hymen. Dr. Poppovics István, Zomborban és környékén kedvelt gyakorló orvos, eljegyezte a bájos és kedves Drakulics Darinka kisasszonyt.

Adakozás. A magyarországi tanítók árvaházi alapjára hoztam újabbán a következő adományok folytáka be: Vidákovits István plébános ur gyűjtőívén 5 frt, Fábry Pál tanító ur ivén 2 frt, Mezey Imre plébános ur adott 2 frtot. Petrovác község előjárósága ivén 11 frt, ehhez járultak: Morva György ur 1 frt, Szalay Károly ur 1 frttal, a községpénztára 2 frttal, egyházi-pénztár 1 frt, ugyanott apróbb összegekből 6 frt. A zombori gör. kel. szerb tanítóképzede tanárkara 5 frt. A gör. kel. szerb tanítóikar 3 frt. Lux Nep. János plébános ur gyűjtőívén 9 frt 50 kr. Navratil Ede plébános ur gyűjtőívén 4 frt. Venetianer Sándor lelkész ur ivén 9 frt 50 kr. Összesen 51 frt o. é. Fogadják a nemesszívű adakozók hálás köszönetemet. Zombor, 1884 február 28-án. Czirfusz Ferenc kir. tanfelügyelő. (Az adományról szóló részletes kimutatás a „Néptanítók Lapjában” közöltetik, lásd a nevezett lap 8-ik számát. Szerk.)

A gakovai plébánia gazdasági épületeinek javítási munkájára f. évi március 9-én d. u. 4 órakor a községházánál árlejtés tartattik, melyre a vállalkozók figyelme ezennel felhívatik. A plébánia hivatal.

Riedl Gyula 1884 évi február hó 27-én d. u. 3 órakor, életének 38-ik évében elhunyt. Hült teteme február hó 29-én délután 4 órakor fog a Rókusi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni Béke hamvaira!

A hivatalos lap f. évi február 26-iki és következő számaiban fontos hirdetés tétetik közé, mely azon módozatokat tartalmazza, a melyek szerint katonai pályára szánt ifjak a jövő tanévre az 1882. 25. t. c. szerint egyik-másik katonai intézetbe felvételt nyernek. Mint-hogy összesen 41 hely van üresedésben, ajánljuk a pályázatot az érdekelt szülők figyelmébe és egyuttal a gyöngébbek kedvéért meggyegyezzük, hogy a hivatalos lap minden községi jegyzői irodába jár.

A helybeli r. k. iskolaszék f. hó 27-én ülést tartott, melyen a tankötelesek f. évre érvényes névjegyzékének összeállítására bementattattott. Ha az e részben tanusított közöny hasonló módon terjed, akkor az 1890 évi tankötelesek pl. csak a jövő században kerülnek valamikor nyilvántartásba. Az iskola mulasztó gyermekek már egy ízben megintett szülei megbírságot is végett bejelentettek a városi batóságnak. Harmadsorban tárgyaltattott Valter és Blumenthal iskolaszéki tagok jelentése, mely szerint Berger Antal jelenleg szelencsei tanítót a belső városba most már harmadizban visszahelyezni ajánlják, mert a bunyevác nyelvben nem eléggé jártas. A dolog rövid történetiája ez: Berger és Kuzmics helyébe a belvárosban tanítottak Józich elhalván, helyébe Kuzmicsot, mint a bunyevác nyelvben jártast, a Szelencséből he-

lyezte ki az igazgató. Ő azonban hivatkozván családos állapotára s belvárosi tanítóként élvezett, ok nélkül elvesztett jövedelmeire, visszahelyeztetését kérelmezte, annál inkább, mert a Józich halálával megüresült helyre Berger egyik nőtstevére jutott, s Berger mint nőtlén is, könnyebben élhet a külvárosban. Erre az igazgató előbbi intézkedését megváltoztatva Kuzmicsot vissza be, Bergert ki helyezte. Ez ellen meg Berger protestált s időközben kitüntvén, hogy gyenge bunyevác, most ime újból be, Kuzmics pedig ki rendeltek. Valószínű hogy a sakkjátéknak folytatása is lesz; mert a hogy Kuzmicsot ismerjük, az n-m olyan következetlen, mint az iskolaszék s így nyilván következetesen sürgetni fogja, hogy az iskolaszék a következetlenségben maradjon önmagáéhoz következetes. Tekintve, hogy a tanévben még 4 hónap van hátra, még két ilyen csere-berére van kilátás. Az iskolaszék nem a tanítók privát érdekeit, hanem a tanulókat tartozik respektálni. Az iskolaszék tekintve, hogy néhol a gyermekek földön ülnek, mert nincs elég pad, padok beszerzését javasolja. Jókor! Lassan kibújik már a liba a tojásból, a gyerek meg az iskolából. De hát eső után is csak ér valamit a köpenyeg! Egyuttal megsürgtetett a védnökség, hogy a Bánát és Szelencse külvárosokban a sürgősséghez képest a többi iskolák építésének eldölte előtt sürgősen emeljen épületet. Okos sürgetés, mert az előzmények szerint, miután a dolog lassan érök, még sokáig eltarthat ez a semmivel sem menthető szegényes nyomorúság.

O-Kanizsa és Zenta városok küldöttsége tiszteltgett a közlekedési miniszter úrnál, hogy a bácskai Tisza szabályozó társulat ügyét, mely rájuk hátrányos, véglegezen megkegyelmezjen.

Színhazi műsor. Szombaton: Koldus diák, operett. Vasárnap: Az igmándi kispap, népszimű. Hétfőn: Figaró házassága, vígjáték.

Bács-Topolyára egy okleveles rom. kath. tanító (s esetleg képezdevezető) kerestetik helyettesül folyó tanév március, aprilis s május havaira Felvilágosítást kapni Lajthay Ignác tanítónál Topolyán.

III-ik titkari jelentés. A Bács-Bodrogh megyei történelmi társulatnak 1883. november hó 16-án megtartott évnegyedes közgyűléséről a mai napig terjedő belélti történetéről a következőkben van szerencsém jelentésem-et előterjeszteni. A társulatnak október hó 16-ig 193 tagja volt, azóta tagokul jelentkeztek: Zsulyevics Demjén (Zombor), Dimitrievics, Milos, Rohonyi Gyula ügyvéd (Ujvidék), Piukovics Ödön Jazon járásbíró (Ujvidék), Lajthay János r. k. plébános (O-Kér), Karl Bálint jegyző (Cservenka), a polgári olvasóegylet (Kis-Kér), Poppovics Döme (Zombor) és dr. Fleischer Simon. Az eddig bejegyzett és a most bejelentett tagokkal együtt az egyletnek ez időig 202 tagja van; Csupor Gyula szolgabíró ur pedig a kért taggyűjtő ívet mind-éddig nem küldötte be. Az alapszabályokon a belügyminiszterileg kívánt módosítások eszközöltetvén, van szerencsém a módosított alapszabályokat ezennel közgyűlési végleges jóváhagyás tekintetéből ezennel bejelenteni. Latinovics Gyula szolgabíró ur egyleti tag a mult gyűlésen bejelentett ajándékát szives volt hozzáz származtatni. Ez Heltai Gáspár magyar krónikájának Bogdán Péter által 1773-ban Nagy-Enyednek készített kéziratos másolata. A munka nagy folio alaku, 426 oldalra terjed, melyhez 25 oldalnyi tárgymutató van csatolva. Indítványozom, hogy a nagybecsű ajándékért a szives adományozónak jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék. — Piukovics Ödön Jazon ur egy 1838-ból kelt becses kéziratot küldött be az egyletnek lemásolás végett; a másolást elvégeztem s azt a mai nyelvre átídomítva a Bácskában közölni fogom s a másolatnak az eredeti nyelvsajátságokkal és helyesírással készült példányát az egylet irattára számára fogom megőrizni. A mult gyűlésen bejelentett régiség, egy a kavics kotrás alkalmával felszínre került óriási fejse, tudtommal még nem lett az egyletnek átadva. Az egyleti tagok irodalmi működése tekintetében a lefolyt évnegyedre vonatkozólag tisztelettel jelentem, hogy Donoszlovics Vilmos egyleti tag „Alkotmányos mozgalmak Bács-Bodrogh vármegyében 1860 és 1861-ben”; Iványi István egyleti tag „A pétervárad katonai sánc polgáriassága”; Steltzer Frigyes egyleti tag „Kiszács története” című értekezéseket nyújtottak be — Radics György egyleti tag pedig egy értekezést jelentett be, melynek címe: „Egy község száz évvel ezelőtt.” Koch József kis-kéri lelkész egyleti tag, jelenleg a „Ferenc-szobor” történetének megírásával foglalkozván, az elnökségtől ajánló levelet nyert, hogy kutatásai a különböző irattárakban lehetőleg megkönnyíttessenek. Végül tisztelettel jelentem, hogy a mult gyűlés megbízásából a megyei lapokban a következő köriratot közöltem: (L. Bácska 3-ik száma: Kérem!) E felhívásnak eredményekéül jelenthetem, hogy ez év január 1-től a Baja, Bajai Közlöny, Bácska, Szabadság, Telecska, Zentai Híradó és Zombor és Vidéke című lapok az egyletnek pontosan megküldöttek, — ellenben a Bajai Figyelő, Bácskai Ellenőr, Bács-Bodrogh Presse, Zentai Ellenőr és Ujvidék című lapok kérelmünket eleddig figyelembe nem venni sziveskedtek. Ez ügyre vonatkozólag tisztelettel indítványozom, hogy azon lapkiadóknak és szerkesztőknek, kik lapjukat az egyletnek díjtalanul megküldeni szivesek voltak, nyilvános köszönet mondassék, azok pedig, a kik lapjaikat az egyletnek meg nem küldötték, e szivessegre újból felkérressenek. Kelt Zomborban 1884. február hó 22-én. Dr. Margalits Ede a tört. társ. titkára.

O-Kanizsai hírek. Ő és Török-Kanizsa közt felállítandó hajóhidból aligha lesz valami. Az eladó felek a végleges szerződést alá csak úgy írják, ha a vevő fél kötelezi magát a hajóhid állandó fentartására. Ugy látszik az eladó felek megbánták tettüket s ily módon akarának kibújni a kötelezettség alól, a midőn olyas valamit akarnek a vevő félre erőszakolni, a miről az ideiglenes szerződésben szó sem volt. — Nines hal a Tiszában! Ezt hallottuk pénteken a bériől, miután egy heti halászás után sem tudott? — annyi halat hozni a piacra, mennyi egy kölyökmacska éhét lecsilapítaná! Hogy a közönségnek hal fogyasztó része még sem maradt a nélkül, egyedül a bánáti halász-gazdának köszöni, ki annak dacára, hogy nines hal a Tiszában, még is tudott fogni annyit, hogy szükséget nem szenvedtek a vevők. — A nyári térszene javára e

hó 20-án rendezett táncestély gyér látogatottsága miatt nem gyönyörkedhetik vasárnapj s étai alatt a közönség első zenekarunk pár órai ingyenes játékában. Azt is halljuk, hogy a zenekar kénytelen szülővárosát elhagyni a nyári idény alatt, nem lévén annyi keresete, mellyel magát fenntarthatná. Ha ezután jó zenét akarunk hallgatni, vagy Szabadkára, hová szerződik, vagy valamelyik szomszédvárosba kell indulnunk. A teljes szababatsággal játszó, igyekvő zenekar megérdemelné a pártolást. — Két fúvósok legnagyobb része közeve van s mellette mindkét oldalról leveztető árok húzatott s még sem ment a közönség, s pedig a legfőbb ponton, a város nagyvendéglője előtt az udvarból kifolyó nedvesség által képzett bűzös sártól. Nem azért említtük föl, mintha ez által a vendéglő derék bérlőjét akarók figyelemzetni, csak azért, miután hallottuk, hogy a mindenre figyelmét kiterjesztő rendőrbiztosunk már ajánlotta az előjáróságnak egy az udvaron készitendő emészto gödör építését. Bizony helyesen tenné a város, ha példával járna elő; vagy tán ez is példa —? — Az urutca déli oldaláról már a mult ősszel kivágták a fákat, de ugy látszik ujra beültetni nem akarják, pedig itt volna már az ideje. — Az alakítandó polgári segély-szövetkezet ügyében megindult mozgalom is szalmatüsként lobban el, mint a dalárdánál. — A török-kanizsai zsidó javas asszony, ki bizonyos bőrbetegséget választóvízzel gyógyított, már a nagy-kikindai bíróság büntetőben várja tiszteletdíját, melyet a bíróság határozand meg számára. Hja! a mi népünknek még most sem kell az orvos, többre becsüli a kuruzslókat, mint a szakavatott orvost. Magam valék szem- és fültanuja, midőn egy gondos anya halálosan beteg gyermeke számára négy kr., rühes malaca meggyógyítása végett husz krnyi orvosságot vitt a gyógyszerért. Midőn kérdézem tőle miért van ez így: felelte, ha Isten akarja, gyermeke ugy is meggyógyul, a malacnál már neki a is utána kell nézni. Egy másik anya pedig az orvosságot, melynek költségét a város viseli, akkor vitte lakába, midőn gyermeke felett megkondult a harang. Csoda e, ha ily gondolkodás mellett még magyar lakik e hazában? — A hajó közlekedés már megindult a Tiszán. A Tiszaszabályozási ügyben Zenta és községünk küldöttsége a napokban utazott Budapestre. — A gyermekek közt kiűtött járvány még most sem szűnt meg, az óvoda első és második osztályai maup is zárva.

A mesterinasok bálja Apatinban. Felemlitem mindenekelőtt a sajtáságos módot, melynek folytán megtudtam, a nem örvendetes, de eléggé komikus tény, hogy az itthelyi inasok farsang utolsó vasárnapján bála készülnek. Nem valami meghívó került véletlenül a kezembe, sőt ellenkezőleg azon véleményem vagyok, hogy az illető rendezőség írott meghívókat azon egyedüli okból nem küldött szét, miután a bála jámi hajlandó inas közönség előtt, a legtöbb esetben az irás és olvasás mestersége nagy titok. Tehát nem írott meghívók által, hanem személyesen és élőszóval történhetett csak a meghívás. Leírom a következő példaképen a megtörtént esetet. Csütörtökön a kaszinóknál hazafelé sietvén, az utcán találkoztam egy inással. A fiu előttem megállt és azt kérdezte tőlem, az ő zengzetes Apatinban elsaajított anyanyelvén: „Magánál van-e még a dajka, az N. Rézi?” Mire én neki „igen” választ adván, a fiu mélyen sóhajta egy huzamban folytatja, hogy jövő vasárnap az X. féle korcsmában az inasok táncolni és mulatni fognak, vajjon nem engedném-e a Rázit is odamenni? Miután az újabb időben az iparositanokok képzésére és tanítására nagyobb gondot fordítani itt is szándékoznak, ugy szükségesnek tartottam a hivatottakat az említettekre figyelmezetni. Az iparositanokok erkölcsi érzelmeinek fejlesztésére és az illedelemhez való szoktatására, a tanításnál főszül fektettek. Az iparosok pedig tiltásuk meg tanoncainak a korcsmai és a leányokkal való mulatságot, mert leginkább ott keletkeznek azon erkölcsellen és nemtelen eszmék a tanonokok képzeteleiben, melyeket ok a falakra, kapukra és ajtókra, különböző alakokban rajzolni szoktak. Egy jóakaró bácsi.

Egy levelező-lapról. Soboda Nárton, Babos Julla, édes szülőim. tisztelemeketeket, hogy, veneketek, ruhát, mert, édes ajám külgönyök pszét nagyonköllene, ruha, Komáromi Istvány Hocsák január tisztenedik Bogojeva sz leposzótül Soboda Nárton levelem urnak.

A dalárda farsangi estélyének az idén is igen nagy közönsége volt, mely ezen derék egyesület élet-revalóságáról újabbán is keilemes meggyőződést szerzhett. Nem csekély feladatot oldott meg a legjobb sikerrel dalárdánk, mikor „A vartyogi nagy dalnokverseny” című farsangi bohózatot sító nélkül előadta. Józsi, látványos bohóság volt, mely elejétől végig élénk derültségben tartotta a közönséget. A darab a „vartyogi gróf” kastélyában játszódik le. Az „udvar” különféle nemzetiségű dalnokokkal tarka-barka jelmezekben vonul be a kastély termé helyettesítő emelvényre, melynek hátterében a „trón” van felállítva. A menetet ezüst sisakos zászlóvivő és lándzsás testőrök nyitják meg, utánuk a „grófi pár”, a dalnokknak szánt versenydíjat vivő apródek, komoly versenyrák fekete talárban, magas süveggel, vörös inges matródek, török, angol, francia, tiroli, német stb. vendégek s köztük a versenyző dalnokok nemzeti öltözetükben. A bevonulás alatt lassu, ünnepélyes indulót énekelnek. Ez egy egyszerű C dur skála, melyhez a zongora sikerült változatokat játszik. Miután a menet a legszebb rendben felér az emelvényre s az öröminduló is elhangzik, a „gróf” (Pribil Ernő ur) szép recitativval felhívja a dalnokokat, hogy kezdjék el a versenyt. Elsőnek Ordító Mihály, az alföldi halászegény (Klinovszky Gyula ur) áll ki s két szép magyar dalt énekel, utána Waxhuber Tóbiás (Eckert Pál ur) válik ki a tömegből sarga nadrágban, fekete frakkban, hatalmas „Vatermörder”-rel és nyakkendővel, hogy eldanolja a „Brüderlein fein,” „O du lieber Augustin” és „Der kleine Rekrut” című ismert német nótákat. Mikor az utóbbit a kar ismétli, oly exstasisba jónnek valamennyien, (még a komoly versenyrák is) hogy helyeikről felemelkedve taktusra lovagolnak, míg a végakkordra mindnyájan egyszerre leülnek. Ez a jelenet nagyon komikus volt. Igy lépnek ki egymásután a „gróf” felszólítására az oláh (Kulits Márton

ur) a tót (Czikler Gyula ur) és végül az olasz (Staudacher József ur) s mikor már minden versenyző derekasan elvégezte a magáét s kikapta a „grófi pár magas vendégszolgálatát“ a versenybírók elnöke (Sztřílich Zsigmond ur) átnyújtja a „grófi“nak a bírálatot, melynek alapján a „bábajos grófné“ (Trischler Ferenc ur) sajátkezűleg kiosztja a „pompás jutalmakat“ úgy mint egy bádógból készült nagy serleget, egy „ciszharmonium“ ot (kézi harmonikát), egy ezüstös babékoszorút, egy karmesteri pálcát s végül Waxelhuber Tóbiásnak, „ki vagyonra úgy sem vágy, mert elég gazdag kulturájával“ egy diszokmányt azon biztatással, hogy azt közzé teheti a „Náje fráje Presse“ magyarfaló hasábjain. Az ünnepélynek vége szakadván, a menet az előbbi rendben kivonul. Egy egyszerű az egész bohóság eszméje, oly sikerült a kivétel. A hallgatóság hangulata után itélve az előadás rendkívüli hatást keltett. Különösen tetszett Trischler Ferenc ur, mint a „bábajos grófné.“ Vörös bársony kivágott derékkal, ugyanolyan uszályal, fehér parókával és nyakán csillogó ékszerrel jelent meg s némi távolságból nézve valóban bábajost mutatott. Búszke magatartása, kacér tekintete és affektálása bevált tanulmányok. A belépése alkalmával felhangzott kacaj alig akart szünni. Pribil Ernő ur, mint „uralkodó gróf“ rococo-parókával, ezüsttel kivarrt vörös kabátban, fényes lovagcsizmákkal jó szinpadí alak volt s a szép recitatívokat érces hangon és jól érthető kijetéssel adta elő. A magánénekesek mind jól megfeleltek feladatuknak. Az élvezetes előadás után kezdetét vette a tánc, mely Herczenberger Sándorék jó zenéje mellett a nagy hőség által sem lobasztott legjobb hangulatban hajnali fél öt óráig tartott. A jelenvolt hölgyek közül tudósítónknak a következőket sikerült feljegyeznie: Ádám Sándorné, Ambrozovits Emilia, Baumann Nándorné, Bieber Gizella, Bielitzky Irma, Czedler Jánosné, Csavrák Nina, Csarsch Sándorné, Darázi Mariska, Dobák Béláné, Deutsch Adolfné, Falcione Vilma, Gallé Gizella, Gerlich Aranka, Gfeller nővérek, Gráff Nikázné, Grositz Mariska, Hável Bella és Ella, Hameder Vilma, Hubai Eszter, Heindhofer Emma, Hrubí Eulália, Herczenberger nővérek, Hoffmann Gizella, Hrabovszky Józsefné, Kempf Gusztá, Karváz Domonkosné, Kockár Zsigmondné, Kiss Istvánné, Kaufmann Juliska, Kórits Eszter, Kotányi Malvin, Leszczynsky Mariska, Lovászi Aranka, Lovich Aranka, Marschan Józsefné, Mihályi Jánosné leányával Bellával, dr. Millásévit Sándorné, Millásévit Margit, Michels Jánosné (Prigl-Szt. Ivánról), Ormay Ilona, Paracetis Mariska, Pekár nővérek, Reichert Józsefné, Simonyi Etelka (Szabadkáról), Steiner Berta, Siebenburger Zsuzska, dr. Spitzer Mórné, Sztanojev Malvin, Sipke Anna, Staudacher Józsefné, Tárcazy Kornélia, Tessényi Vilma, Tripolszky Gyuláné leányával Őrsikével, Valter Nándorné, Weisz Laura (Szedről), Virter Károlyné, Werner Róza, stb.

Bács-Bodrogh megyében Baja kir. város és Jankovác mezőváros között fekvő és Hatvani Deutsch Ignác, Kühner Adolf és Brüll Heinrich tulajdonát képező 1100 □ öllel számított mintegy 18000 holdnyi, vagyis 9000 lánca kiterjedésű Borota és Zsida nevű puszták, szabadkézből részletekben eladandók. Ezen két közvetlen egymás mellett fekvő és az eladási terv szerint egy birtok testként felvett pusztára 100 egyenlő részletre osztva adatik el — szabadságában állván ugyanazon egy vevőnek több részletet is venni. Minden egyes részletre jut 180 hold 1100 □ öllel vagyis 90 lánca, melyből 70 hold vagyis 35 lánca szántóföld, 80 hold vagyis 40 lánca legelő, 1 hold vagyis 1/2 lánca nádas és 29 hold vagyis 14 1/2 lánca kaszáló és erdő (lágysfaerdő). A szántóföld fekete, részben homokos agyagtalaj, a többi földek homokosak, az erdő és a legelők egyrésze homokföld egészen hasznavevő földek — a homokrétegek szőlő vagy erdő ültetésre használnak alkalmazhatók, a gyümölcsfák eddigi tapasztalatok szerint kitűnően tenyésznek. Az így 100 részletre felosztott fenti puszták egy-egy 180 holdas vagyis 90 láncaos egyes részletének vételára 13000 forint o. é., azaz holdanként 72 frt 23 kr. vagy lánconként 144 frt 46 kr. Ezen vételár oly módon fizetendő, hogy a) A vevő 3000 frtről egy váltót ad, mely a birtok átvétele és az adásvévesi szerződésnek az alkalommal aláírásakor beváltandó. b) Az első 5 esztendőben évenként o. é. 1000 frt a vétel napjától 6%, kamattal fizetendő. c) 5000 frt után 5 1/2% törlesztéssel 32 év alatt fizetendő úgy, hogy ezen hátralevő 5000 forint tőke és kamat kiegyenlítettvén, az egész hátralék megszűnik. Venni szándékozik sziveskedjenek O. Bacsára a megbízott Albrecht Gyula gazdasági titkárhoz fordulni, a hol is minden irányban felvilágosítás és értesítések készségesen adatnak, egyszersmind az egész adásvévesi ügylet kereszttitelébeni közbenjárás díjtalanul felajánlatik.

A segély-egyletek mint szövetkezetekről.

Senki által kétségbe nem vonható, hogy a törvényhozás az uszora törvények életbe léptetése által egy régen érzett bajon akart segíteni; de hogy célt teljesen még sem ért, annak talán nem annyira a törvényekben, mint inkább a viszonyokban kell okát keresnünk. Eme viszonyok megváltoztatása, a takarékoság és az evvel járó hitel előmozdítása volna az első dolog.

Gr. Zichy Jenő nem régen intézett felhívást a nemzethez a népvételek reformálása tárgyában. E felhívásában eképen nyilatkozik: „Viszonyainkat elfogulatlanul tekintve, mindenkinek be kell ismerni, hogy mi ép azért vagyunk szegények, mert nagy részben legalább nem vagyunk műveltek. A valódi műveltség legbiztosabb, sőt egyedüli forrása a jólétnek és vagyonosodásnak.“ Tanítsuk tehát a népet minden alkalommal mondja továbbá: munkásságra, takarékoságra és szorgalomra. Dolgozzék mindenki, legyen becsületes és takarékos; mert nem a kevés jövedelmű ember a szegény, hanem a ki vágyait fékezni nem bírja és gazdag az, ki szükségleteit bevételeihez tudja mérni.

De ki oktassa ezekre a népet? A pap, a tanító, a jegyző azok, a kik legtöbbet érintkeznek a néppel és ugyancsak ezek tehetnek legtöbbet érdekükben azáltal, hogy felköltik a népből

az ismeretszerzés vágyát. Ezt tehetik összejövetel alkalmával; felvilágosíthatják a népet az olvasó-egyletek, népkönyvtárak és segélyegyletek s egyéb szükséges intézmények hasznos és üdvös voltáról.

A segély-egyletekről akarok néhány sort írni, mint olyan intézményről, mely hivatva van a népet takarékoságra szoktatni, s szükség idején mérsékelt kamatláb mellett olcsó hitelt nyújtani. Ezen egyletek sokkal nagyobb ellenségei az uszoranak, mint a legnagyobb részletességgel meghozott törvények, ép azért kellene minden községben létesíteni. Megyénkben már több helyen évek óta ádásosan működnek, így Petrovosszellón is 1881. év július hóban alakult egy, utána Ó-Bacsán, Moholyon, Adán stb.

Sokaktól hallani, hogy az ily segély-egyletek alakulását az nehezíti, hogy nem akad mindenhol ember, a ki képességgel bírna az egyletet vezetni. Valamint a külföldön, úgy nálunk is segíthetnek e bajon a tanítók. Hisz tudtommal Palánkán, Bácsban, Futakon, Topolyán és az előbb említett helyeken tanítók vezetik a segély-egyletek könyvelését.

Nagyobb akadálynak tekinthetjük azon körülményt, hogy az ilyen segély-egyletek megindításának módja ismeretlen, sok költséggel jár, hogy alapszabályai némely esetben csak egy-két év múlva vétetnek tudomásul, s így cége csak később jegyezhető, végre, hogy a kezdő években elegendő pénzzel nem rendelkezvén, kitűzött céljukat nem érhetik el.

Ámbár a kereskedelmi törvények a segély-egyletek, mint szövetkezetek alakulása, s alapszabályainak mikénti összeállítását kellőleg tárgyalják, mind a mellett szükséges volna a népek tájékoztatás és mihez-tartás végett egy általános utasítást adni, mely a fönnebbiekre vonatkozólag tájékoztatást nyújtana.

Végre kellene alkalmat nyújtani, hogy pénzzükség idején lehető legolcsóbb kölcsönt kaphassanak. E bajokon sokat segíthet a „Gazdakör“. Adja Isten, hogy a segély-egyletek minden községben minél előbb megalakuljanak.

Petrovosszelló, 1884. évi február 26-án.

Molnár Imre, tanító.

A veres-kereszt bacs-almási fiók-egyletének február hó 16-án megtartott bálja

A veres-kereszt bacs-almási fiók-egylete az idén szüntelen megtartotta, női tagjainak kitűnő izlése és buzgósága folytán, szép hírből álló bálját, mely csakugyan ez évben az által nyerte meg a közönség tetszését, mert a jó izlés ez idén is valami újat eredményezett, s ez az volt, hogy a karzat oszlopai és a teremre szolgáló verandája egy díszes fenyő- és virágkerített lett varázsolva, mi az egész teremnek mintegy díszet képezte s pedig annyira, hogy az első meglepetés minden belépőre csak jó benyomást gyakorolhatott. S hogy valóban eme befolyás alatt állott a közönség, mutatja azon nem remélt kitaratás, mely az érdeklött megjelenteket világos viradig együtt tartotta. Pedig hát nem jöttek el a vidékiek nagyobb része, kikre számítna volt, főleg a kisszállásiakat értjük, hol egy gyönyörű oáz-kolónia létezik, mely mintagazdaság a messze vidéken sem találja párját; ennek tehát nagyszámú és művelt tisztikara és díszes női koszorúja teljesen hiányzott és hiányoztak a mélykúti megszokott vendégeink és a jankováci fiatalok számbójai, kiket pedig a szép számban megjelent almási, mélykúti, jankováci és madarasi hölgykoszorú még eléggé vehetett vala igénybe, ha bár dicséretre mondva a megjelent, részint helybeli, részint vidéki táncosok és rendezőknek, azt is el kell ismernünk, hogy erejük fölöttit tanúsítottak, s így éretett el ama eredmény, hogy bár nem volt meg az arány táncos és táncosnők között: hölgyeink és urnóink felette kedélyesen mulattak.

Azt hisszük, az idei bál anyagi eredményével is meglehetünk elégedve, mert a tiszta bevétel 117 frt 10 kr.; és ha elgondoljuk, hogy az idén a csekély tombolai bevétel kivételével, azelőtti időkben használt közvevő- és máskor meg theasztal bevételét mely tetemesen járultak a belépti jegyekből befolyt nagyobb jövedelmekhez, akkor az egylet nőiválasztmány tagjainak csak gratulálhatunk, hogy oly csekély befektetésekkel akkora eredményt is elérhettek, mint a melyet a fenti tiszta haszon is felmutat.

Ama reménnyel kecségetjük is magunkat, hogy ha csekély környékünk és kicsiny társadalmunkkal is idáig fenttarthatta magát fiók-kereszt egyletünk, évről évre bár csekély mértékben haladtunk is elő anyagi helyzetünk tekintetében: jövőre immár a szabadka-bajai szárnyvasut megnyitásával — a mi már a ránk következő ősszel is bekövetkezhetik — mindig több és több tagszaporodást és jövedelmet is fogunk felmutathatni, s ez annak lesz jele, hogy az almási fiók-egylet indítványozója s kivívója: Deák Zsigmond szolgabíró ur helyesen ismerte fel járáskerületének erejét; mert Bácsmegeye számos szolgabírósi kerületei közt az első vagyunk, kik főkegyletet képeztünk; s ha nem is haladtunk előre a tagok szaporításában, de a kezdeményezők még mindig együtt vannak s évről évre életelt adva, eléggé tanúsítják is azt, hogy a jótékony terén kitartások is tudnak lenni.

Ime! adjuk betűrendben azok névsorát, kik ez évben is a nők részéről a bál eredményéhez személyes jelenlétükkel is hozzájárultak s legyen szavukkal — megtestesíték, a mit sokan kétségbe vontak, mivel hát a vidéki látogatók kimaradását egy és más okból előre láták némelyek.

A nők közül ott láttuk: Antunovits La Garde Flóra elnöknőt, Antal Irén urhölgyet (Bikityről), Arnold Antalné választm. tagot, Boromissza Erzsike urh. (Jankováról), Dávid Miksánét, Csicsáky Mihályné vál. tagot, Deák Zsigmondné vál. tagot, öz. Dolezál Ernesztint, Ernesztin leányával (Madarasról), Friedl Blanka urh., Grünfelder Antalné vál. tag, HaIm Emilné vál. tag, Hírman Mariska urh., Kersch Mariska urh., Kovacsics Antalné v. t., Kovacsics Mathild urh., Kovacsics Panni urh., Kolinekné urh., Kráhl Ignácné urh., Martinovics Béláné urh., Perndl Hermína urh. (Mélykutról), Petrekanics Dánielné, öz. Radácsné urh. (Jankováról), Sándor Istvánné vál. tagot, Sterk

Józsefné urh., Scherk Gyuláné v. t., Stündl Kornélia urh. (Jankováról), Tóth Erzsike urh., Törk Mariska urh. (Borsódról), öz. dr. Wernerné v. tag Lujza leányával, dr. Wiener Samuné urhót.

De hozzájárultak még a bál eredményéhez kevés kivétellel az összes itteni intelligencia s a polgárságból is több család; nemkülönben helyben s a távolból pénzküldeményekkel járultak: Báró Rudics Józsefné Szász Juliska 5 méltósága (Grácból) 20 frttal; Lutinovits Illés 5 frt, Deák Zsigmond szolgabíró 10 frt, Jatics 1 frt, Reichstein Józsefné 2 frt, tisz. Csilies Bálint 3 frt, tisz. Páncsics 2 frt, kiknek az egylet nevében imitt köszönet nyilváníttatik.

Kezemmel zárom el szemét...

(Heine után.)

Kezemmel zárom el szemét,
S ajkammal ajakát,
És mostan egyre kérdezi
E furcsa csók okát.

Késő estétől reggelig
Azt kérdi szüntelen:
Ha ajkamat megcsókolod,
Mért zárod el szemem?

Én nem mondom meg, hisz magam
Sem tudom az okát...
Kezemmel zárom el szemét,
S ajkammal ajakát.

Pataj.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

263. szám.

Pályázati hirdetés.

Bresztovác községében üresedésben levő, s szabályrendeletileg megállapított 20 kr nappali, és 40 kr éjjeli látogatási díjon felül évi 40 frt készpénz fizetéssel, és egy 425 □ ölnyi területű szőlőskertnek hasznélvezetével egybekötött községi szőlészni állomásra ezennel pályázat nyitattik. — Kellően felszerelt pályázati kérvények folyó évi március hó 23-ik napjának d. e. 8 órájáig mint a választási határidőig előírt előjárásához benyújtandók.

Bresztovác, 1884. évi február hó 23-án.

Zányi Félix, jegyző. 3-1 Haumann Mátyás, bíró.

Hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönség becsületes tudomására hozni, hogy a **Szent-György téren,**

szerb egyház község sarok-boltjában

fűszer-, anyag-, papir- és trószerek, déli gyümölcs, legjobb szőlő és csemege, kitűnő bor, pálinka, legfinomabb tea és rum, válogatott gőzmalinászt, és az említett cikkekre vágó mindennemű

árukkal

jól berendezett üzletet nyitottam. Az eddig szerzett tapasztalataimat mindenkor arra fogom fordítani, hogy nagybecsűlt vevőimet legjobb árukkal, mérsékelt árakkal, gyors szolgálattal tőkéletesen kielégíthessem.

Zomborban 1884. február hóban.

Teljes tisztelettel

3-2 **Gergurov Szredoje.**

99. sz. b. v. 1884.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 3661./1883. számú végzése által Zombor város házipénztára javára Stefan János prigl.-szt.-iváni lakos ellen 225 frt 50 kr tőke, ennek 1883. évi november hó 1-ső napjától számított 8% kamatai és eddig összesen 23 frt 67 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 615 frtra becsült 125 kereszt tiszta buza és 4 lánca kukoricatermésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottak.

Mely árverésnek a 648./1884. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban a bukaváci erdőszőlőknél leendő eszközésére 1884. évi március hó 8-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1884. évi február hó 24-én.

Cservenka Lajos, kir. bír. végrehajtó.